

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1923. május hó 6-án
II. Évfolyam * 11-ik szám.

Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Nic. Filipescu 10. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre - - - - - 50 Lei
Fél évre - - - - - 25 Lei
EGYESSZÁM ÁRA 2 LEI

Printed in Roumania

II. évfolyam. 1923. május 6-án. 11-ik szám.

Az „Aranykorszak” tartalma:

JAVASLAT A SZOCIÁLIS KÉRDÉS	
MEGOLDÁSÁHOZ	155 oldal
A közelgő szabadság	157 „
A VILÁG NAGY FOLYÓI	157 „
„Az egyiptomi remény”	158 „
A déli földgömbön	159 „
A Volga és az Ob	160 „
AZ „UJ ASSZONY”	161 „
A női jog alapja	161 „
A keresztyénség befolyása	162 „
Az anyaság	163 „
A tények logikája	164 „
Jövendölések és felfedezések	165 „
A NÉGY FÓTULAJDONSÁG	167 „
HOGYAN LAKOTT JÓL 17 SZÉ-	
MÉLYEGYETLEN PASZULYBÓL	167 „

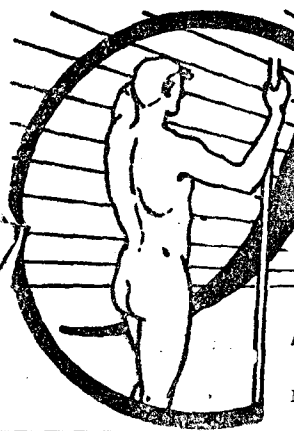
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megjelenik minden második vasárnap
 CLUJ-KOLOZSVÁRON, STR. FILI-
 PESCU NR. 10. — TELEFON: 446

Szerkeszti: FALUVÉGI DÉNES

Előfizetési ára: Romániában egy évre
 50 lei, fél évre 25 lei. Egyos szám 2 lei.
 Csehszlovákiában egy évre 20 csechkor.
 Amerikában egy évre 1 dollár.
 Egyes szám ára 5 cent

Levelezés és előfizetés e címre ké-
 dendő „ARANYKORSZAK”
 Cluj—Kolozsvar, Str. N. Filipescu 1

A Korszak

A Tény-, a Remény- és a Meggyőződésen Alapuló Folyóirat

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNP. * * * * *

II. Évfolyam.

1923. május 6. vasárnap.

11. szám.

A DÖRÉK TELHETETLENSÉGE *Javaslat a szociális kérdés megoldásához*

A VILÁGTÖRTÉNELEM sohasem mutatott ily bonyolult problémákat, mint a mostani idő. Problémákat, melyek megoldása magasabb bölcsességet igényel és az eredmény még akkor is kétes marad. Nézzünk már egyszer magunk körül és gondolkozzunk. Előnyünkre lesz. Meg kell látnunk, hogy a világtörténelem minden korszakai között a mi korszakunk az, amely a legtöbb és a legmesszebbmenő haladásnak és áldásnak van a birtokában. Keresztezés, kiválasztás és fajnemesítés által a legjobb gyümölcsöt hozzák elő, valamint a legjobb és a legkülönbélebb főzelékeket, amelyeket a világ 6000 év óta nem látott. Ezeket aztán egyes vidékeken olyan kiterjedt területen művelik és olyan bőségben, hogy az emberiség jelentékeny tömegei elegendő táplálékhoz jutnak.

Egyidejűleg láthatjuk a legsodálatosabb utazási és szállítási eszközöket. A régi szállítóeszközöket — ló, tevé — a legkényelmesebb és legmodernebb szállítóeszközök váltották fel. Vasuti vonatok és oceánjáró hajók, amelyek gyorsan és játszva hozzák a termékeket a fogyasztóhoz, bárhol lakjon is a földön, hogyha azok iránt kereslet van.

Hasonlóképpen az ipar is a mi elődeink legmerészebb ábrándjait messze meghaladva fejlődött ki. A konyhai felszerelésbeni újítások megkönnyítik a házi asszony munkáját. A mindenféle találmányok ott, ahol azok felhasználhatók, a mai világot mesés szűzvárássá varázsolják. S ha a föld minden emberének szolgálnának, a föld a legrövidebb idő alatt csodaországgyá alakulna át, amely minden könnyüséget és minden el képzelhető kényelmet nyújt.

De ez is meg lesz, még pedig nemsokára, mert miért ne volna mindenütt lehetséges az, ami a föld bizonyos részein befejezett munkát jelent?

Hajó és vasut lehetségessé teszik, hogy az

összes találmányok minden téren a föld minden részébe eljussanak és egyre jobban a köznek szolgálnak. Teherautók és villamos kocsik a termékeket a termelőtől a fogyasztóig a lehető leggyorsabban juttatják el. A városból a vidékre és a vidékről a városba. Telefon és táviró — legujabban mindkettő még hozzá drótnélküli — megkönnyítik a rendelést és szállítást. Az ember azt hinné, hogy mindezek a forgalmat valóban megkönnyítő találmányok a világot már ma is a boldogság és jólét paradicsomává varázsolják.

És még sem látunk egyebet, mint bajt és nehézséget. Látjuk például, hogy a világon mily sok a szállítási lehetőség és mégis megtörténik, hogy a termelő nem tudja terményeit a fogyasztóhoz eljuttatni. Amerika egyes vidékein rengeteg gyümölcs romlik meg, mert a termelők nem tudják elszállítani, míg a világ más részeiben mesés árakat fizetnek élelmiszerekért.

Argentínában és az „új világ“ más államaiban a búzát használják takarmányul és tüzelőanyagul, míg Európában milliók éhen halnak.

Mindez azonban nem bizonyítja, hogy az imént említett áldások hasznavehetetlenek vagy hatástalanok volnának.

Csak mindezen áldásos dolgok használhatósága nincsen meg. Olyanok ezek, mint egy újonnan felszerelt csodagép, amely még nem működik, annak folytán még nem termel. A mellette álló beavatatlan ember, a folytonosan ismétlődő kísérleteknél gondolhatja, hogy sohasem kerül majd a sor egy hasznoshozó termelésre. Azonban a beavatott szakembert ezek a kezdeti zavarok nem csüggesztik el; a hiányok és üzemzavarok nála csak átmeneti zavaroknak látszanak és ő tudja, hogy a gépezet azután kifogástalanul fog működni. Ugyanugy vagyunk az újabb idők találmányaival és hasznos dolgaival. Ha majd valamennyi, mint jól szabályozott

hatalmas óramű működik, akkor aztán nagy-szerű élet lesz ezen a földön.

Ma az Egyesült Államokban például a helyzet a következő: Millió meg millió munkás keres munkát, de nem talál. Száz meg száz villamossági terv van papíron, de nincs meg a pénz azok kivételére. A kereskedők tovább akarnak adni árucikkeiken, de hiába; az embereknek nincsen pénzük. Szeretnének dolgozni és keresni, hogy tudjanak vásárolni, de nincs munka. A gyárosok szívesen adnának munkát, azonban a kapitalisták bevonták a pénzt és nem akarják újból forgalomba hozni, mert félnek, hogy nem kapják vissza. Bármilyen szempontból is tekintjük a dolgokat, az út mindig a kapitalizmus-hoz vezet vissza. Mivel a pénzüriások azért harcolnak, hogy hatalmukat megtartsák és megnöveljék, a dolgok oda fejlődtek, hogy ebben a küzdelemben feláldozzák a nép érdekeit, ami aztán ismét a tőke biztonságát veszélyezteti.

Igy akadályozzák meg és tartják fel az emberiség jólétét és noha az áldásos dolgokból most több van, mint ezelőtt, a hatalmas pénzfejedelmek mégis azon vannak, hogy ezeket az áldásos dolgokat és e találmányok gyümölcsét saját zsebeikbe seperjék be, ahelyett, hogy ezeket — amint az hatalmukba volna — eljuttatnák a köznek, a széles néptömegeknek.

Mikor hagynak majd fel a hatalmasak azzal, hogy a kevésbé szerencséseket így megkárosítsák? „Emberek fia, meddig lesz gyalázatban az én dicsőségem? Meddig szerettek hiábavalóságot és kerestek hazugságot? Meddig fogjátok Isten áldásait átokká változtatni?” — Zsoltár 4:3.

Oh, hát még mindig azt hiszik a föld hatalmasai, hogy valóban áldásukra van, hogyha embertársaikat szükségben tartják? Miért nem akarnak a kereskedelmi és pénzvilág vezetői a francia, amerikai és orosz forradalomból tanulni? Mily okatlan a pénzfejedelmek ezen eljárása.

Az ők kezükben volna, hogy az emberiséget az új idők minden áldásával boldogítsák. Az ő hatalmukban volna a sok millió munkanélkülit a legmodernebb találmányok készítésénél foglalkoztatni és azokat valóban az emberiség szolgálatába állítani. Az emberiség legnagyobb jötevői lehetnének, ahelyett pedig elvonják segítő kezüket és sok millió kevésbé kiváltságos ember átkával terhelik meg magukat. Nekik is szól Isten prófétájának a szava a Zsoltár 2:10 versében: „Azért királyok, legyetek eszesek és okuljatok földnek bírái!” Mi hasznotok lesz a végén felhalmozott kincseitekből, hogyha az elégedetlen néptömegek fellázadnak és mint Oroszországban, elseprik a törvényt és a rendet? Hogyha Jakab próféta szavainak

rajtatok kellene beteljesedniök: „Nos már, ti gazdagok, sirjatok jajgatóan a ti nyomorúságaitok miatt, amelyek elkövetkeznek reátok, gazdaságtok megrothadt és a ruhátokat moly ette meg. Aranyotokat és ezüstötököt rozsdá fogta meg és azok rozsdá (a tőkék terméketlen heverése) bizonyosság lenetek és megemészti a ti testeteket, mint a tűz (mint Oroszországban). Kincset gyűjtöttetek az utolsó napokban (a régi világszereplés idejében). Ime a ti mezőiteket learatják munkások bére, amit ti elfogtatok (nem megfelelőképpen fizetett bér) kiált és az arany (munkások) kiáltásai eljutottak a Sereg Urának a füleihez. Dőzsöltetek e földön: dobzódtatok, sziveteket legeltettétek, mint áldozás napján.” — Jakob 5:1-6.

Ezért ti pénzfejedelmek, legyetek eszesek és ismerjétek fel, hogy új idők hajnalát vagyunk, amely egészen új eljárási módokat követel. Hatalmatokban van a fenyegető katasztrófát elhárítani. Rajtatok mulik, hogy az aranykorszak nagy szenvedések és nyomor nélkül a világon beköszöntsön. Ezen kívül pedig, mivel az idők jele egyre világosabban mutatja, hogy a jobb viszonyok napja, egy új világszereplés közeleg, nem-e dözsölés a hajnalhasadás ellen küzdeni?

Azonban, hogyan vihetnék ezt keresztül a pénz- és kereskedelmi világ fejedelmei? Ez nagyon is elérhető, hogyha a munkásság nagyobb mértékben részesedik a munka gyümölcsében. Nagy mintagyárak vannak, melyeknek a vezetői szociális nyomor esetében önként felajánlották a munkásságnak, hogy szavazással állapítsa meg a bérét és a munkásságban való részesedését. Ezek természetesen nagyon ritka esetek, azonban a kérdés azonnal megoldódna, hogyha az összes pénzemberek oly önzetlenek és belátók lennének. Azonban a dolgok már odáig fejlődtek, hogy minden kapitalista komolyan kell, hogy felvesse maga előtt a kérdést: Milyen jobb most, teljesen és alaposan engedni a szegénynek vagy pedig a húrt a végsőkéig feszíteni?

A fent említett probléma gyorsan megoldható volna, hogyha a világ összes pénzemberei összejönnének azzal a szilárd elhatározással, hogy közösen megtalálják az új eljárási módot, hogyan lehetne a világ nagy szükségét a leghatékonyabban az emberiség számára értékesíteni és hogyan lehetne a munkanélkülieit és azokat, akiket ártalmas dolgok előállításánál alkalmaznak, az emberiség szolgálatába állítani, hogy az emberiség hozzájuthasson az újkor összes találmányaihoz.

El kell ismerni, hogy a dolgok régi rendjének a végén élünk és a világ küzd. A háború örületes orgiája után egyneműen maradjon. Miként Ésaías próféta mondta: „Inogva meging a föld, miként

szeg is meglódul, mint a kaliba.“ (Ésaiás 24:20) A régi rend sem meg nem foltozható, sem föl nem eleveníthető. A társadalmi rend előbb a munkásokkal rokonszenvezett és megfogadta, hogy a demokráciát fogja a vi-
gnak biztosítani, azután pedig az ellenkező oldalra csapott át és támogatja a kapitalizmust — inogva meging „sulyosan nehezedik reá az ő bűne.“ Miként Kain esetében, nagy lézen az ő büntetése, hogy el sem viselheti. „Azért, hogy gyűlölték a bölcsességet és az Őrnak félelmét nem választották. Nem engedtek az én tanácsomnak; megvetették minden én feddésemet. Esznek azért az ő utjoknak gyümölcséből és az ő tanácsokból megelégednek. Mert az együgyűeknek pártossága megöli őket és a balgatagoknak szerencséje elveszti őket.“ — Példabeszédek 1:29-32.

A közelgő szabadság

Minél nagyobb műveltséghez jutnak a munkások és minél inkább bővülnek ismereteik, annál magasabbak az igényeik az étellel szemben. Kényelmesebb lakásokat, több életörömet, több szabad időt követelnek, hogy örülhessenek az életnek és munkájuk eredményének. Ezek a kívánságok nagyon is jogosak és minden belátó ember felismeri, hogy ezek sokáig meg nem tagadhatók. Mivel az egész gazdagságot ők termelik ki, úgy az idő is bizonyos értéket jelent. Hogyha a munkások ebből többet kapnának, úgy ez természetesen kisebb nyereséget jelentene a munkaadókra nézve és közelebb jutnának ahhoz az állapothoz, amelyben mindenkinek a bére kellő arányba jutna az ő munkájával. Azonban egyes kapitalisták tudni sem akarnak a haszon megosztásáról, mert az önzés vezérli őket. Minden gondolkodásuk, sajnos, csak erre az egyre irányul: hogyan lehetne minél nagyobb nyereséghez jutni. Azonban ezen az úton való haladás annyit jelent, mint fejjel egy vasfálnak neki menni, mert eljött az idő, mikor az igazság a mélységmérő és a jog a zsinormérték kell, hogy legyen. Ez elkerülhetetlen. Az önzés uralma

a vége felé közeleg. „Meddig ítélték még hamisan és emeltek a gonoszok személyét? Mentsétek meg a szegényt és a szükölködőt. A gonoszok kezéből szabadítsátok ki.“ Azonban ezek a vezetők ma még vakok és nem látják, hogy az ő vezetésüknek vége van. Isten prófétája mondja: „Nem tudnak, nem értenek, sötétségben járnak, (szándékosan hunyják be szemeiket az elközélő ítélkezés elől) a földnek minden fundamentuma inog (az emberi szervezet). — Zsoltár 82:1-5.

Oh, vajha az emberék vezető egyéniségei meglátnák az eljövendő aranykorszak hajnalát. Oh, vajha felismernék, hogy mennyire enyhíthetik bukásukat, hogyha nagylelkűek volnának embertársaikkal, különösen pedig az alsó néprétegekkel szemben: „Boldog, aki a nyomorultra gondol. A veszedelem napján megmenti azt az Őr.“ (Zsoltár 41:2) Mint a hamis sáfár vigyázva (Lukács 16) barátaikká tehetik az alsóbb néprétegeket, amennyiben azon vannak, hogy az életfentartás költségei és az adók kisebbek legyenek. Azonban sokan bizonyítékát szolgáltatják annak, hogy ahhoz az osztályhoz tartoznak, amely Ámos 8:4-7 versében van említve: „Halljátok meg ezt ti, kik a szegényre törtök és a föld szegényeinek a kipusztítására. Mondván: mikor mulik el az új hold, (a vallásos ünnep) hogy gabonát árulhassunk és a szombat, hogy megnyithassuk a gabonás házat, hogy megkisebbitsük a vékát és megnagyobbitsuk az árát és hamis mértékkel csalhassunk. Hogy megvegyük a szegényeket pénzen és a szükölködőt egy öltő saruért és eladhassuk a gabona hulladékát. Megecsküdt az Őr Jákob büszkeségére. Soha el nem felejttem semmi cselekedetüket.“ Ugy cselekednek, mintha megrészegedtek volna a pénztől és hatalomtól és aláássák a szolid üzleti elveket és a társadalom alapját, a jogot és a rendet, az ostobák kacagásával támo-lyognak vakon. „Mert a szegény nem lesz végképpen elfelejtve, a nyomorultak reménye semvész el örökre.“ — Zsoltár 9:19.

G. J.

A VILÁG NAGY FOLYÓI

ELSŐ helyre tesszük a Missziszípi folyót. A Délamerikában levő Amazon nagyobb területet áztat, többször annyi vizet hőmpölyögtet és hosszabb mint a tulajdonképpeni Missziszípi; azonban a Missziszípi és Misszouri mellékfolyója összetéve 4650 mérföld hosszú, tehát 650 mérfölddel hosszabb mint az Amazon és ennek legnagyobb mellékfolyója az Ukajale együtt véve. Hosszuság tekintetében, tehát az észak-amerikai folyó első helyen áll. A tulajdonképpeni Missziszípi tényleges hossza 2553 mérföld. Az árterület 1,259.000 négyzetmérföld.

A Missziszípi völgye a világ magtára. Egy-magában véve több buzát, zabot és rozsot termel, mint az egész föld bármely más. országa; az árpatermelés tekintetében második helyen és rozs tekintetében a negyedik helyen áll. Az Egyesült Államok lakosságának 60 százaléka a Missziszípi völgyében él és az Unió gazdagságának 80 százalékát termeli ki. Fontosság tekintetében a világ szempontjából ez idő szerint sokkal értékesebb mint az Amazon.

Hogyha a német császár a világháború idején azt mondta, hogy „Amerika egy megrepedt

tojáshéj,“ úgy megjegyzése csak azt árulta el, hogy sohasem volt a Missziszípi völgyében. Hogyha ő valaha látta volna, hogy mi van abban a völgyben, úgy bizonyára alaposan meggondolta volna, mielőtt ilyen lekicsinylő kijelentést tett, egy páratlanul termékeny és megáldott, felülmulthatatlan éghajlatu területről.

Az Amazon, amely valóban a föld legnagyobb folyója, annival nagyobb víztömeget hömpölyögtet mint a Missziszípi, hogy az ember el sem tudja képzelni a térfoglalását. Áradás idején a Missziszípi New-Orlean mellett elég nagy. Ennél a pontnál állandóan 60 láb mély és 3100 láb széles. Mindig egy harmadát viszi le az Egyesült Államok összes folyói vízmennyiségének. Minden percen egy olyan vízmennyiséget ereszt be a tengerbe, amely megfelel 20 négyzet hold felszínű és 42 láb mélységű területnek.

Hát még az Amazon! Árterülete 3,000,000 négyzetmérföld, 180 láb a mélysége, a torkolatától számított 750 mérföldnyi hosszban és egész vízrendszerében 50000 mérföldnyi hajózható vízi ut van, míg a Missziszípi és mellékfolyói hajózható részei csak 15.000 mérföldet tesznek ki. A folyamhajózás az Amerikai Egyesült Államokban olyan elhanyagolt, hogy szóra sem érdemes. Nehány ócska rozoga felszínesen járó gőzös; ez az egész. Ami pedig a vízmennyiséget illeti az Amazon ötször akkora víztömeget ömleszt percenként a tengerbe, mint a Missziszípi.

Bármily nagyok legyenek a Missziszípi fejlődési lehetőségei, az Amazonra váró jövővel összehasonlítva semmik. Olyan termékeny terület fekszik itten, hogy csak egy billiónyi ember tudná azt kihasználni. De azok az emberek rövidesen ott lesznek és ez a terület nekik fog szolgálni. Ezek a billiók mostan sirjaikban vannak és várják, hogy a Béke Fejedelme elő fogja őket hívni. (János 5:28). Az Amazon völgye oly dúd növényi és állati életben, hogy ezek valósággal egymásra hullanak. Fő mellékfolyóin folyamhajózás van észak felé az Orinoko folyóig és délre a Rio de la Plata folyóig.

„Az egyiptomi remény“

A Nilus, az „Egyiptomi remény,“ ahogyan régen nevezték, 1,082.000 négyzetmérföldnyi árterülettel, 100 mérfölddel hosszabb az Amazonnál, de senki sem tartsa nagyobb folyónak. A tó, amelyből ered a Victoria Nyanza, nagyságra nézve a Lake Superior (Amerikában) után következik, amely a föld legnagyobb édesvízi tava és 4000 lábnyira van a tenger felszíné alatt. E tó szomszédságában bőséges és szabályos időközökben lehulló esőzések vannak és a Nilus, teljes nagyságu folyóként hagyja el a tavat. Észak felé való útjában kopár területeken vonul át olyan nagy távolságon, hogy ahelyett, hogy nagyobbra nőne, inkább megapad.

Azonban van egy hely, ahol megnagyobbodik még pedig ott, ahol a Kék Nilus beleömlik anyafolyóba. Évenként egyszer júniustól kezd a Kék Nilus áradni szokott a Kék Hegység lévő hó olvadása folytán. A vízáradás hat hónapig tart; és szeptember 1 táján, a folyó amelynek vizállása Kairónál 25 lábbal magasabb a legalacsonyabb vizállásnál, apa kezd. Ez az évi áradás, amely Egyiptom g dagságának a forrása. Az Abessziniából lezott iszapban buján tenyészik a növényzet, négyakran megtölti a csatornákat, amelyek a készültek, hogy ezt levezessék.

A Niluson keresztül három nagy töltés építettek a víz folyásának a szabályozására. egyik töltés Kairó mellett van, a másik Assiá mellett 250 mérföldnyire északra és a harmadik Assonan mellett négyszáz mérfölddel távolabb, a nagy vizesés lábánál, amely a világ egyik legnagyobb műszaki csodája. 130 láb magas és nem sokára megtérül ugy a tökéletes kamat, abból a jövedelemből, melyet a föld — melyen kétszer aratnak évenként — hozhat, amelyet most egyáltalán nem lehet megművelni.

A Nilus felső vidékén a növényzet olyan buján tenyészik, hogy több mérföldnyi hosszban a folyó tükre nem is látható és az elefántok keresztül mennek rajta anélkül, hogy az áramlás veszélye fényezetné őket. Itt megvan a világ egy nagy területe, melynek hossza ezer mérföldre nyúlik, és amely egyes helyeken roppant széles és amelyet csak nagy ember-tömegek tarthatnának rendben. Kellő időben ezek az ember tömegek meg is lesznek. Misszouri—Missziszípi, Amazon és a Nilus egyedüli folyók ezen a világon, melyek hossza 4000 vagy még ennél is több mérföld. A Nilus hossza 4100 mérföld.

A nagy ázsiai folyók

Nem hallunk sokat a Jeniszeiről, mely 3000 mérföld hosszú és amelynek árterülete 1,100,000 négyzetmérföld, amely Középszibéria nagy folyója. Magáról Szibériáról sem hallunk sokat, azonban egy hazatért amerikai katona, aki tartózkodott, amikor Amerika segédkezett cseho-szlovákok hazatérésén és aki több mérföldet tett meg a szibériai vasuton, azt mondta, hogy a talaj több láb vastag fekete agyag, amely helyesen megművelve igen nagy termést hozhat és csak helyes kormányzatot kell, hogy valóságos paradicsommá legyen. A Jeniszei bár nem mély folyó, felső folyásában 100 mérföldnyire az Oceánba való torkolásától a hajózási hajók közlekedhetnek rajta. A Jeniszei az Északi-Oceánba torkollik, hat hétig nem van a Norvégiával vajó kereskedés csak nyár közepén, minden évszakban. A sarki rohamosan olvad és néhány év múlva a Jeniszei völgye hemzsegni fog az emberektől, most még halottak.

A Jang-Tsi-Kiang Ázsia második legnagyobb folyója 3302 mérföld hosszú, árterülete 950.000 négyzetmérföld, a tibeti hegyekben ered és több mint ezer mérföldnyi vadregényes hegység hátrahagyása után, csendesen keresztül folyik a föld egyik legtermékenyebb és legsűrűbb népességű részén, Kína szívéen keresztül. 1861-ben az angol egyház „gyakorlati” európai keresztyénséget akart terjeszteni a pogány kínaiak között és több mint 800 mérföldnyire jutott el a folyó mentén felfelé. Február hónapokban a a Po-Jang tóig 436 mérföldnyire a tengertől a folyóban beáll a dagály.

A Déli földgömbön

A Kongó, mely 3000 mérföld hosszú 1.600.000 négyzetmérföldnyi árterülettel következik nagyság szerint. Afrikai nagy iv alaku folyó, amely a nyugati parton az Egyenlítő alatt torkollik a tengerbe, Nem kedvező dolog, hogy a Kongo, noha a torkolatánál szélessége 10 mérföld, mégis a tengerjáró hajók csak 110 mérföldnyire járhatnak rajta, azonban a zuhatagokon túl kb. 7000 mérföldnyi hajózható víziút van, ahol 30 millió benszülött tud megélni, dacára azon csunya szokásuknak, hogy eszik egymást, és mindazon pusztítások ellenére, melyeket a „keresztyének”, rabszolgakereskedők és rumelárusítók, akik odamentek, hogy a civilizációt terjesszék közöttük, ott véghez vittek. A Kongó torkolatánál kiömlő vízmennyiséget csak az Amazon haladja meg. Medencéje tele van áthatolhatatlan erdőségekkel, mely a termékeny talaj és a forró, nedves éghajlatnak tulajdonítható. Ezen a vidéken évenként két esőzési időszak van és eljön majd az ideje, amikor határtalan mennyiségű élelem fog ott teremni.

A Parana Rio de la Plata 2910 mérföld hosszú, árterülete 1.240.000 négyzetmérföld; ez a nagy folyó Délamerika déli részére nézve ugyanaz, mint az Amazon a középső részre nézve. A Kongóéhoz hasonló nagyságu víztömeg hőmpölyög benne és ennek völgyében található a délamerikai kontinens öt legegőrehaladottabb országa. Torkolatánál a tengerből 143 mérföld széles, partjai alacsonyak; a folyó gyors és a szelek igen erősek. Emiatt a hajózás a La Platán nagyon veszélyes, ennek dacára Buenos Ayres és Monte Video között igen nagy forgalmat bonyolítanak le és 4000 tonnás hajók könnyen közlekedhetnek a folyón felfelé 400 mérföldnyire. Kisebb hajók eljutnak 1000 mérföldnyire és áradáskor még feljebb is.

Három más ázsiai folyó

A Léna 2700 mérföld hosszú, árterülete 960.000 négyzetmérföld, párhuzamos a Jeniszszeivel keleten miként az Ob párhuzamos vele nyugaton és a nyári időszakban folyása nagyobb részén hajózható. Azt hiszik, hogy ha majd eljön az ideje annak, hogy ezt a nagy medencét meg-

nyitják a vasutakkal dél felől és sarki hajózással észak felől, nagy gabonatermő vidékké lesz északnyugat Kanadához hasonlóan, mely igen nagy népességet el tud majd tartani. Jelenleg, Szibériához hasonlóan, nagyrészt lakatlan.

Az Amur 2734 méter hosszú, árterülete 786.000 négyzetmérföld; majdnem ugyanazon a helyen ered ahol a Jeniszsei, és nyugat felé folyik, elválasztván Mandzsuriát Szibériától kb. 1 ezer mérföldnyi hosszában. Torkolatánál homoktöltés lassítja meg; azonban a töltésen túl sok hajó közlekedik Kabarovszkig, melyek rakományait innen a vasut viszi tovább. A telek igen erősek; azonban a vidék gazdag erdőségekben, bővelkedik halakban és prémes állatokban és nagyon alkalmas állattenyésztésre és földművelésre. Ugyanaz alatt a szélességi fok alatt fekszik mint Winnipeg, Calgary ez a népes és egyre fejlődő északnyugati Kanada. Hogyha az éghajlat mérsékeltté lesz, amint az az Élet Fejedelmének az uralkodása alatt bekövetkezik, akkor majd lesznek milliók, akik majd jobban szeretik a hideg, csipős téli időszakot, az enyhe éghajlatu vidékeknél.

A Hoangho 2600 mérföld hosszú, árterülete 200.000 négyzetmérföld, csak 39 mérfölddel rövidebb az Amurnál és ennek legközelebbi nagy szomszédja délen; a két folyó csaknem párhuzamos egymással. Ezt a nagy folyót Kína „Bánatának” nevezik, mert már több millió embernek a halálát okozta. Egyszer, mikor áradásban volt, egy új irányt vett a tenger felé nagyobb távolságra eredeti torkolatától. A folyó széles és sekély, azért alkalmatlan a hajózásra. Völgye páratlanul termékeny homokterület. A nagy síkság, amely 700 mérföld hosszú és körülbelül 300 mérföld széles, alkotja az alsóbb medencéjét; sűrűbb lakosságot tart el mint a föld bármely hasonló nagyságu területe. A folyót kétszer keresztezi a híres kínai fal.

A Timbuktu és a Niger

A Niger 2500 mérföld hosszú, árterülete 584.000 négyzetmérföld, északnyugati Afrika nagy folyója. Az Atlanti Oceántól 175 mérföldnyire ered és egy nagy félkörben ismét az Atlanti Oceánba folyik. Az óriás kör legmagasabb pontján, vagy helyesebben annak a nagy ürnék középpontján, melyet a folyó folyása leír, egy termékeny növényzettel benőtt területnek középpontján fekszik Timbuktu, amely a jövőben Csikágó versenytársa lesz. Rengeteg és termékeny völgyek és erdőségek terülnek el keletre, nyugatra és délre; nagymennyiségű olajat, elefántesontot, gummit és structollat visznek szét innen mindenfelé.

Timbuktu a Niger hajózásának a kezdőpontja és a vidék termékeinek természetes gyűjtő és elosztó helye. Egy nemzedékkel ezelőtt az arabok termékeiket észak felé Tripoliszba vitték a Szaharán keresztül és éven-

ként kétszer keltek utra. Most a franciák Timbuktu és Tripoliszt vasutal kötik össze és az utat néhány óra alatt lehet majd megtenni. Jelenleg a javak egy harmadrészét ezeröttszáz mérföldnyi veszélyes hajóuton vizik a tengerpart felé, ahonnan azután Angliába kerülnek.

A Mackenzie és a Szent Lőrincz folyók

A Mackenzie 2300 méter hosszú, árterülete 600000 négyzetmérföld, északnyugati Kanadának nagy folyója, amely a szibériai Obi, Jenissei és Lénához hasonlóan észak felé a Jeges Óceánba ömlik, és amely sohasem lehet nagy közlekedési úttá a tenger felőli végén, míg a Jeges Óceán fel nem olvad. Jelenleg déli részén és mellékfolyóin 2000 mérföldnyire hajózható. A leggazdagabb prémvidék az egész világon, és azt hiszik, hogy nagy petrolumterületek is találhatóak itten. A középső és déli vidékein sok gabonanemű fog teremni, hogyha a meleg időszak majd valamivel hosszabb lesz, amit a föld állapotában bekövetkező változás magával is fog majd hozni.

A Szent Lőrinc folyó árterülete 410.000 négyzetmérföld, amelyre a kanadaiak oly méltán büszkék, hossza nézve a következő 22000 mérfölddel. Minesotánál ered és keresztül folyik a világ legnagyobb édesvízi tavain és a Szent Lőrinc öbölben szakad a tengerbe. Közvetlenül az Ontario tó alatt van az u. n. Ezer Sziget nevű híres üdülőhely. Jelenleg az a sok millió ember, amely a Szent Lőrinc folyó két oldalán és a parttól 500 mérföldnyire lakik, azt tervezgetik, hogy olyan vízi ut lesz belőle, amelyen óceánjáró hajók fognak közlekedni Csikágótól és Duluth-tól a világ bármely tengeri kikötőjéig. A Szent Lőrinc folyó híres a tiszta vízéről és folyása egyenletességéről az év minden szakában. Torkolatánál 50 mérföld széles, Onebeck alatt 250 mérföldnyire a folyó bent a tengeröbölben 800 láb széles folyamesatornát alkot 100 mérföldnyi távolságban.

A Volga és az Ob

A Volga 2200 mérföld hosszú, árterülete 563300 négyzetmérföld, az egyetlen európai folyó, amelynek hossza 2000 mérföldnél hosszabb. Keletoroszországban van és ugyszólván a forrásától a torkolatáig hajózható. A folyó bővelkedik szokatlan nagyságu halakban, partjai termékenyek és itt-ott sűrű erdők borítják. Mellékfolyóival együtt 7000 mérföldnyire tehetők a hajóutjai. Különös dolog Európa legnagyobb folyójánál, hogy egy belöldi tengerbe ömlik, amelynek nincs kifolyása a Káspi Tengerbe.

Nagyságra nézve a következő folyó az Ob, 2120 mérföld hosszú, árterülete 1 millió 250000 négyzetmérföld; ázsiai folyó majdnem párhuz-

osan folyik a Jenisseivel. Nyugati Szibéria nagy folyója, mint a Jenisei Középszibériáé. Torkolata közel van a Jenisei torkolatához és ha majd a sarkvidék a főkereskedelmi utvonala lesz a föld északi részének, ami egy napon be fog következni, az Ob völgye kereskedelmi szempontból nagy fontossághoz jut. A geografusok már most mondják, hogy egykor a világ egyik igen fontos gabonatermő vidék lesz. Ezer mérföldnyire nagy hajók járhatnak rajta és mellékfolyóin több ezer mérföldnyire hajózható vízi ut van. Azok, akik azt hiszik, hogy a föld túl van népesedve sokkal jobban tennék, hogyha megtekintenének néhány ilyen völgyet és akkor látnák mily nagy hely ez a világ.

A Jukon és az Indus

A Jukon 2044 mérföld hosszú, árterülete 200.000 négyzetmérföld; nyugati Kanadában ered és Alaszkát egész hosszában átszelve a Behring tengerbe ömlik. Nyáron három—négy hónapig amikor ninesen befagyva, 1860 mérföldnyi távolságban hajózható. Hajózhatósági hossz tekintetében az ötödik folyó a világon, melyet csak az Amazon, Missziszipi, Misszouri és a Szent Lőrinc folyók előznek meg. A Jukon völgyében némi kertészet is van, amely egy évszázad múlva óriási fejlődésnek fog indulni.

Az Indus a legutolsó a listánkon; 328400 négyzetmérföld hosszú, árterülete 2000 mérföld Folytathatnók sok száz más folyó leírásával. Azonban valahol meg kell állanunk és ezért 2000 mérföldnyi hosszánál szabtuk meg a határt. Az Indus a legnyugatibb India nagy vizei közül, nagy veszteséget szenved, elpárolgás, öntözés és a homokba való elszikkadás folytán és egészben véve medencéje nem olyan termékeny mint a nagy folyók medencéje Indiában és másutt. Ennek ellenére az emberek milliói élnek meg a partjain.

E rövid és felszínes áttekintése a föld nagy vízrendszereinek és annak a biztos tudatában, hogy sok száz nagy folyórendszer van, melyekről nem emlékezhettünk meg, mennyire nyilvánvalóvá teszi, hogy a földön van annyi hely, amennyire Jehovának szüksége lesz, hogy a feltámadott millióknak paradicsomot teremtsen, amelyet a „helyreállítás idejére“ kilátásba helyezett. Egy kis idővel, az éghajlat némi megváltoztatásával meg lesz a mód arra, hogy oly gyorsan lehet őket táplálni és ellátni, amilyen gyorsan elő fognak jönni a halál nagy börtönéből, melyet Krisztus meg fog nyitni.

AZ „ÚJ ASSZONY“

MIKOR az „új asszony“, mint a feladott remények figyelmeztető jele bukkant fel, az asszony tevékenységének a köre igen szűk határok közé volt szorítva. A férfié volt a kenyérkereset kizárólagos joga és ősi jogaiba való minden beavatkozás tisztességtelennek és helytelennek tűnt fel. A nők, mint osztály, a létfenntartás tekintetében a férfiaktól függtek. Ennek folytán a házasság volt a nő törekvésének a célja. A hajadonokat rendszerint kissé lenézték, hasznavehetetlen valaminek tekintették őket, olyanoknak, akik fiatal korukban elmulasztották az alkalmat céljaik elérésére. Ez természetesen nagy igazságtalanság volt, amely azokat érte, akik valami okból egy kényszerházaságon kivüliség szerencsétlenségét viselték. Azonban mindaddig, amíg a régi gazdasági rendszer fennállott, a nő ez alárendeltsége általában nem volt elviselhetetlen, mert a legtöbb férfi gondozta és ápolta a feleségét és szinte büszke volt védői szerepére.

A gépek hatása

A gőz alkalmazása az ipari üzemekben átalakulást idézett elő az iparban és egyidejűleg a polgáriassult társadalmat is megváltoztatta. Évszázados szokások helyére lépett egy új üzleti, prózai világ sietése és rohanása, amely a gépek zugásával és zakatolásával telt meg, melyet korom és por lepett el és amely ráunván az ideáлизmusra, a pénzszerzésbe sülyedt. Az előbbi kisiparosmühelyt kiszorította a nagyban való gyártás, miután a gőz és villany, mint az ipari hajtóerők a kézi-, vízi- és lőerő helyére lépett. A lakosság a vidékről tömegesen a sűrűn lakott ipari központokban telepedett meg. Az emberi társadalom, az új viszonyokhoz való alkalmazkodás szempontjából, széldületes gyorsasággal alakult át és ennek igen messzeható következményei voltak a nő helyzetére. A házi teendők nyomban alábbszálltak, mivel kézimunkájuk helyére a gyári készítmények léptek. Munkalehetőségétől megfosztva, a nő gyárra szorult, ahol türelmével, alkalmazkodó képességével, ügyességével és munkaadója iránti tiszteltével értékesnek bizonyult. A könnyebb foglalkozásokban felülmulhatatlan gyorsasága és pontosságánál fogva a férfival szemben előnyben részesült és nem a legutolsó sorban azért is, mert kisebb munkabérért dolgozott.

A női jog alapja

Igy jött rá a nő arra, hogy önállóságra alkalmas és arra a meggyőződésre jutott, hogy nem az a hivatása, hogy csak mint a férfi elősdiije éljen. Ennek felismerésével föléb-

redt benne az önbizalom, amely az életben nagyobb függetlenséghez segítette. Nem akart többé „a férfi játékszere“, vagy ami gyakori eset volt, „teherhordó“ állatja lenni. Fölébredt benne a vágy a magasabb műveltség megszerzésére. És miután ezt lehetővé tették neki, megragadta az alkalmat a hivatásszerű kiképzésre. Nem tartott sokáig és a nő kérdésessé tette a férfi eddig vitathatatlan fölényét és — bár különösen hangzik — meghódította a férfit, aki talán habozva és félve, de bizonyos csodálattal kintartása iránt, elismerte egyenjoguságát. A nő törekvésének a csúcspontja a politikai egyenjoguság volt. Mivel megbecstelenítőnek találta, hogy a kiskorúak és beszámíthatatlanok osztályához sorozzák, sikerült végre a nőnek az ő „fivéreit“ meggyőzni, hogy igazságtalan dolog, hogyha tőle jövedelme után adót szednek, azonban az adók hováfordítására vonatkozó határozatnál a szavazatot megtagadják tőle. Ma vannak női igazgatók, nőorvosok, nőjogászok, nőhivatalnokok és női törvényhozók.

A régi világban a hagyomány és erkölcs tisztelete akadályos volt a nő törekvéseinek. A nő emancipációja ezáltal talán halasztást szenvedett. A tengerentuli férfiaknál, még a gyarmatok alapításának az ideje óta mindig rendkívüli tiszteletnek és megbecsülésnek örvendtek a nők. Az első amerikai leteleplülőknél kevés volt a nő és ezért nagyon megbecsülték. Ennek egy maradványa felismerhető még most is az ország nyugati részében, ahol a nő még most is úgy uralodik, mint egy királynő és ahol hódolnak neki, még akkor is, hogyha nem magasabb társadalmi állásu.

Azonban a föld legnagyobb részén, ahol ősidők óta éles határvonal választotta el egymástól a nemeket, a nő tekintélye kisebb mint a férfié. A régi Görögországban általában dolognak tekintették, hogyha az egyik nem a másiknak a ruházatát öltötte magára. Nőies volt, hogyha egy férfi tunikájának a szegélye térden alóli volt és az ujja a könyöknél alább ért és tisztességes asszony nem avatkozott a férfiak nyilvános vagy magánéletébe. A nők beérték azzal, hogy a háttérben maradvá befolyást tudtak gyakorolni a férfiakra. Egyébként a rómaiaknál a nők helyzete majdnem ugyanolyan volt, mint manapság nálunk.

A régi germán törzsek is nőtisztelők voltak, mivel a női természetben valami istenit láttak, innen a sok jósnő közülök és az istenekére emlékező tisztelet, amely néha törzsfőik feleségeinek kijutott. Azonban mondáik inkább a házasságban tanusított hűséget, mint a fiatalság szerelmeskedését di-

csőitették. Az erkölcs egyetlen fokmérője a hitvestársi hűség; ez volt a nő dicsősége és erejének és szeretetének az alapja.

A keresztyénység befolyása

A papság sokban hozzájárult a nő jogainak a megrövidítéséhez, mivel folytonosan hangsúlyozva volt, hogy a házasságban élő nőnek, a férjnek, az apácának pedig, a „szellemi főnek“ kell engedelmeskednie. A nő „kellemes rossz volt, akit egyszerre édességnek és méregnek“ tekintettek. Szent Ágoston mondta, hogy csak a férfi teremtett Isten képmására, a nő azonban csak a férfi képmására teremtett. Az egyházatyák a nemek egyenjogosítását pogány kicsapongásnak tekintették. Mindezek dacára, a keresztyénység befolyása a nő helyzetét megjavította, mivel Jáfet (árai fehér faj: rómaiak, görögök, germánok stb.) fiainak a brutalitását enyhítette és a szerelem fogalmába belevitte a szellemiséget. A görög művész úgy ábrázolta a nőt, mint egy nimfát, vagy mint egy istenséget eszményi alakban, de semmitmondó kifejezéssel. A középkori művész sok ráncal takarta be az ő madonnája alakját, azonban átszellemültté tette arcának a szépségét. Az esztétika az atletika gyermeke, a jellem megcsodálásának adott helyet. A szerelmi dalnokok, a lovagi játékok, a szerelmi ünnepi játékok, a nő iránt érzett szeretetnek voltak a kifejezői, amely gyakran tulságos rajongásig fokozódott. A „szerelmes lovag“ a hölgyet, az ő romantikus szerelmét piadestálra emelte és különködő önmegalázással magasabb lényként imádta.

A lovagiasság a francia szalonokban érte el tetőpontját a régi uralom idején; azonban soha nem ismerte el, hogy a nép egyszerű leányának is igénye lehetne ilyenekre, ezért aztán a forradalom idején a nő is a parasztokkal puskával a vállán ment a sorban a szabadságért küzdő **Jaques** oldalán, aki véres karddal rohamozta meg a **Bastille**-t. Napoleon a polgári elemet juttatta hatalomra, mire a nő eszményítése újból feléledt, mely a polgári társadalomban egészen a mai napig eltartott.

A tulság

Az ember természetében van, hogy tulságra hajlik. Az ember elvállal egy szerepet és nagyon messzire megy el benne. Ebben találjuk meg az izlám hanyatlásának a magyarázatát. Az okos Mohamed ravaszul kihasználta, hogy a legbiztosabb módszer a „hűtlenség“ leigázására, hogyha hatalmukba kerítik a nőket. Ezért valamennyi „igaz hívőnek“ megengedte nagylelkűen a többnejűséget, az ókor királyainak a kiváltságát. A fátyolba rejtve, a rácsos ablak mögött a műveltséghez és az egyéni méltósághoz való jog

nélkül a mozlim nő befolyása látszólag semmivé zsugorodott. Ennek dacára az anyák, feleségek és leányok egyesült befolyása sok egymásra következő nemzedék folyamán óriási hatalommá nő a jóra vagy a rosszra egyaránt. Tudatlanság és üresség, butaságot hozott létre, vallási tébolyt és elfajulás, és így következett be a tespedés és a szellem megmerevedés.

A mi elődeink meggyőződéses követői voltak a Vilmos császár által a nőről felállított ezen szabálynak: „Gyermekek, konyha, templom.“ A visszatartott gyöngédség és az asszonyra utaltság szükséglete kiváltotta a férfias nyersséget. Kemény, dacos jellemek, az ellentétesben keresték kiegészítésüket. A függő helyzetben lévő nőknek föltétlenül erős védőkre volt szükségük. A nők a tehetetlenségükkel dicsekedtek. Ápolták a féltékenységet, amely a nevetséges szélsőségbe csapott át, erkölcsösségük pedig kínos alszeméremmé fejlődött.

A tegnapi kényeskedést az érzelmek olyan változása követte, mely kedvez a tisztességtelenséggel határos bátorságnak. A gyengélsős, aki a legcsekélyebb okból elájult, aki alapos ok nélkül keservesen sirt, vagy makacsságában lábával toppant, ma megvetés vált ki. A krocketjáték szelid izgalmait a vad sportnak engedték át a helyet. **Medici Katalin** női nyergét elfeledtették a térdig érő szoknyák, a fiu-frizurák és a legmerészebb fürdőruhák. Az alszemérmes nőt a tulságban nő váltotta fel és egy mit sem törődő általános érzéstelenség szinte helytelenítés nélkül szokta meg az új erkölcsöket.

A felügyelet alatt nem álló bakfis könyves táskájával orrát fintorítja a nagymamái ráncos abrancsos szoknyáin. Azonban a utóbbiak merevsége gyakran tiszteletréméltóságot takart, melyet nem kellett nyilvánítani. Ha arra került a sor, úgy vesztett esetén meg volt a jellembeli ereje, hogy férjének a segítségére legyen. Miként az amerikai szabadságharcokban az asszonyok töltötték meg a férfiak puskáit, azonképpen segítették a régi germán nők a férfiakat a betolakodó hordák elleni harcaikban.

A mi ősanyáink tudtak fenni és szőni, kintünően értettek a betegápoláshoz és egészséges, tápláló ételeket tudtak készíteni, amelyek egészségessé, erőssé tették a testet. Panaszkodás nélkül csendesen viselték el a megkülönböztetést, az egyedüllétet és a gondot és a dozatot hozták, hogy a haza iránti szeretet magasra lángoljon a nemzedék szívében.

Sokat köszönhetünk ősanyáink erénynek, mindenekelőtt példás erkölcsüknek. Annak a körülménynek, hogy sokkal jobban óvták magukat a büntől és kicsapongástól, mint a férfiak, köszönhetjük, hogy még gyorsabb romlástól menekültünk meg.

A mi ősanyáinknak meg voltak a gyengéik, azért mégis ők voltak azok, akik ősapáinkat lelkesítették jobban, mint a föld és az arany birtoka, jobban, mint a dicső kalandok.

Az anyaság

Az anyasági ösztön az ifjuság megóvásában áll, amely az utódok életét biztosítja. Ezen megóvást biztosítandó, az anyaság védelmére mindig szükséges volt a nőnek nyugodtabb élete. Hiszen még a vadak is felismerték, hogy a férfire tartozik a veszélyesebb, tevékenyebb élet, mint például a vadászat stb., míg az asszony az anyai hivatásnak él. Ennek következménye volt a munkamegosztás, amely sokszor az életnek aránytalanul nagyobb terhét az asszonyra rakta. A modern életben az a tragikus, hogy míg a nő életének az egyhangúsága és kinlódása lényegesen enyhült, addig az anyaság gazdasági körülményei elégtelen védelemben részesülnek. A veszély nagyrészt a házi körülmények átalakulásában rejlik. De az anyaságot főképpen a női jellem megváltozása fenyegeti.

Tagadhatatlan, hogy a nő jellege szemmel látható átalakulásnak volt alávetve, még pedig egy nemzedék idején belül. A közéletben való részvétel keményebbé teszi a női természetet. A modern üzleti élet komoly küzdelme arra szolgál, hogy a gyengéket kiküszöbölje. Az asszony letette öröklött gyengeségét, mióta a „férfias nő” megjelölés többé nem gunynév. Azonban az átalakulás még nem ment teljesen végbe és az eddig elért eredmény a nő nemszeretreméltó vonásainak a megerősítésére és vonzó tulajdonságainak az elhomályosítására szolgál.

Egy még sötétebb oldal

Gyakran, hogyha a nőben ninesen meg az igazság iránti érzék, úgy kegyetlen a tévedőkkel szemben és részvét nélküli a szenvedők iránt. Hogyha a nő elmulasztja leközdeni a könnyelműség és féltékenység iránti hajlamait, akkor ezek nagyon könnyen brutalitássá és kicsapongássá fajulnak. Nem törekedvén arra, hogy rokonszenves tulajdonságait növelje, elveszti azt, ami benne természetből fogva vonzó. Akkor aztán álnokság lép az őszinteség helyére és kegyetlenség, cinizmus és nyersesség a gyöngédség és szeretetreméltóság helyére. Hogyha félre dobja a szerénységet, akkor nagy önbizalmat és szemérmertlenségre való hajlamot tanusít. És az a nő, akiben nincs meg az igazságszeretet, fanatikusan kitart a maga nézete mellett és gyorsan ellenszenvet érez ellenfelei iránt. Ha pedig tetszeni vágyó, úgy csodálatot kíván még hibáival

szemben is. Fonák női érzéssel a férfit ostobának tartja. A kacérkodásra és az álfélelemre való hajlam a „vampir” jól megfontolt támadási kedvvé alakul. Győzelmei rendkívül elkápráztatják, annyira, hogy a férfit nullának tekint, a nőben pedig a fölényes úrnőt látja. Ezért aztán mitsem érnek a férfiak törvényei és szabályai, hogyha a nő szélsője erőszakot akar rajtuk elkövetni.

Hogy a nő és a férfi szellemi képességeit összehasonlíthassuk, úgy a zsinórmértéket a multban kell keresnünk. Ezelőtt minden férfiben visszatükröződtek Ádám apánk lényeges jellemvonásai és minden nőben Éva anyánk jellemvonásai. A férfi volt a nőnek a feje, vezető értelme, ura, az, aki minden kérdésben döntött. A nő táplálta az ételszikkert, melyet a férfi közvetített. Természetesen kivételek is voltak. Szemirámisz talán az ősi példaképe volt a „vezető nőnek”, kinek uralma, mint „az istenek közötti anyáé” a különböző istenségekben fennmaradt. **Geat** a föld sok helyén, mint a természet termékenységének a szellemét tisztelték, különféle alakokban, mint **Ishar, Isis, Astarte, Diana, a szűz és Afrodite** a kéjsóvár, mint **Capac Peruban** és mint a középkor madonnája.

Finomabb érzékenység

Ahol a férfiak a nő szellemi uralmát elismerték, ott anélkül, hogy tudták volna, behódoltak Szemirámisz akaratának, a hamis hit alapítójának. És mégis el kell ismerni, hogy bizonyos értelemben a nőben több a szellemi képesség, mint a férfiben. Finomabb az érzéki képessége és érzékenyebb a szervezete. Sok esetben érzései megbízhatóbb vezetők, mint a férfi értelme. Azonban vezetői tisztébe vetett hit oly gyakran viszi rá helytelen következtetésekre, hogy kevés kivétellel a nők a multban nem voltak alkalmasak az uralkodásra. Még Tudor Erzsébet is tanácsadói véleményére támaszkodott, különben a legátgondoltabb államművészeti tervei is megghiúsultak.

Chancer, angol költő tündére föltárja a nő sziv legtitkosabb vágyát: a hatalmat. Azonban a nő rendszerint befolyásolással éri el céljait és ilyen módon láthatatlan hatalmat fejt ki általában a jó, de gyakran a rossz tekintetében, amennyiben egy nemzedék erkölcsére reányomja a maga erényeinek a bélyegét, mint egy **Viktoria**, vagy mint egy **Mointenon** asszony egy népet a forradalomba kerget. Afrikai utazók tanácsosnak találták, hogy megnyerjék a néger asszonyok jóakarátát, mert alárendelt helyzetük dacára, barátságuk férjeik vendégszeretetét biztosította számukra.

A régi sűrűn lakott országokban, mint például Franciaországban és **Birmá**-ban, ahol

a nők már oly régen számra nézve többen vannak, mint a férfiak, előbbiek gazdasági tekintetben is nagyobb jelentőségre emelkedtek. Ott a nő beéri azzal, hogy a férfi már önmagában is tiszteletet keltő személynek tartja magát, aki az úr szerepét játssza, míg maga a nő, ha észrevétlenül is, de tényleg kezében tartja az ügyek intézését. Szellemi képessége itten mintha győzedelmeskedne nemének öröklött fogyatékoságain, míg a férfiasága, amelyet magára öltött, nem enyhült, mivel ennek fogyatékoságait is magára vette. A férfi jogának hallgatólagos elismerése az uralkodás és a védelemre, fenntartja az egyensúlyt.

Egy kulturtényező

A nő a nyers erőszak megszűnésével előre haladt. Civilizált körülmények, melyek között a művészetet ápolták, amelyek a nő biztonságát növelték, olyan magaslatra emelkedett, amelyre előbb soha fel nem juthatott. A nő kulturtényező, mivel szüntelenül lankadatlan kitartással az életviszonyok megjavításáért küzd, amiből akaratlanul is a legnagyobb haszon reá haramlik. A civilizáció „a nő világának” a megteremtésére vezet, amelyben női ideálok valósulnak meg és egy katonai korszak nyert erényeit eltűnedeznek.

Azonban a nő uralma észrevétlenül terjed az összes nemzeteknél. A nők mindenütt figyelmesen várnak az általuk kikényszerített és nekik tett ígérek teljesítésére és reménnyel teljesek; mindenütt arról ábrándoznak, hogy nagyobb hatalomhoz jussanak az emberi társadalomban. Angliában **Pankhurst** asszony propagandája a kirakatok üvegtábláinak a betörésével megnyitotta az utat a nőknek a Felső Ház szent birodalmába. Finnország, Oroszország, Cseh-Szlovákia és az ir szabad állam a női szavazati jogot igazságosnak tartják. A török nők átlélik a háremek korlátait és fátyol nélkül jelennek meg a nyilvánosság előtt. A japán nők szakítanak ósrégi nevelésük önmegsemmisítő alkalmazkodásukkal. Még Kína lenézett női is vonakodnak leányaikat a kínzásoknak és az „arany lilium” ide-oda rángatható tehetetlenségének átengedni. A gazdag kínaiak kifüggesztik tavaik partjára azokat a táblákat, amelyek megtiltják a kis lányok vízbefulladását. Mert a nők forronganak, a férfiak pedig sietnek kijelenteni hozzájárulásukat és szerencsét kívánnak sikerükhöz. Még a legmaradibb védelmezője is annak a gondolatnak, hogy a nő helye az otthonban van, kezdi belátni előítéleteinek a tarthatatlanságát, mert a saját otthon hátrái túl szűkek lettek a nő vágyainak.

Férfias szellemi erő

Vágyai teljesedésével a nő a férfi szellemi erejét éri el. Azonban nem kell azt hinni, hogy ez csupa előny, amely nem járna áldozattal. A nő szelleme természetből fogva a gyermekszülés és nevelés hivatásához alkalmazkodott. A nőnek a férfi szempontjából téves törekvése szándékosan bizonyos célokra irányult, melyet más tulajdonságok egyenlítették ki, melyek a férfiban hiányosnak és amelyeket valószínűleg csak tökéletlenül érthet meg, de amelyek a nőt képessé teszik arra, hogy természetes rendeltetését elérje. A hiba, melyet a mai nő elkövet, az, hogy azt hiszi, hogy régi hivatását új gondolkodásával gyakorolhatja. Azonban ez a két dolog egymással össze nem egyeztethető. A kedély és a szív egy része az életnek, a nő személyiségének. „A kenyér se fogyjon el és a szalonna is maradjon meg!” Az a tény, hogy a nő ezt megkísérel, jelentős tényező az emberi-nem degenerációjának a meggyorsítására. A közélet küzdelmében, rohanásában és izgalmaiban, a nők kimerítik életerejük tartalékait és ennek folytán csenevész gyermekeket szülnek. Az „új nő” az előidézze az utódok gyengeségének. És mert logikátlan, ellentmondásokban hisz s e tekintetben hajthatatlan és érzéketlen. Nem tudja elviselni a kritikát és ilyesmit gyermeki hálátlanságnak tart, mert vajjon nem-e ő anyja a férfiaknak? Emellett azonban magatartása nem feltétlenül elvetendő, amennyiben, mint a Gondviselés öntudatlan eszköze cselekszik azon nagyon is tudatos célból, hogy kivetkőzzön a nőiességből. Nem a féktelen nagyravágyás, hanem kozmikus erők hajtják feltartóztatatlanságát. Egy bizonyos kényszerre hallgat; az isteni aranykorszak egy hajtóereje mozog benne, hogy a faj ne szaporodjon, hanem, hogy a szaporodásnak korlátokat szabjon. A pillanatnyi hatás egy összhangtalanság és a „nemek harca.” Azonban a végcél az egyenlőség és a harmonia. A nemi különbség egyre el fog tűnni, mert a Szentírás szerint Isten országában ilyen többé nem lesz. A férfiúi és női jellem, mint Ádámnál Éva teremtése előtt, egy személyben fog egyesülni. A végén az emberi társadalom minden tagja, az erények helyreállításánál egyesíteni fogja magában úgy a férfi jellemzőségeit, mint a női jellem erényeit: a szelidséget, a bájt, a szívélyességet, a jószágot, az alkalmazkodási képességet stb.

A tények logikája

Sajnálkozhatunk a női jellem átalakulásán, azonban be kell látnunk, hogy ez a tények logikája. Mivel a nemi különbség egyenlítése ellenkezője annak, amit az emberi tapasztalat tanított, azért nehéz előre

meghatározott gondolkodásunkkal szakítani és egy ilyen lehetőséget elfogadni. A nemi különbség egyik alaptényezője az életnek, úgy, ahogyan mi az életet ismerjük. Minden életet két főosztón szabályoz: a létfentartás és a fajfenntartás. Nem ismerünk életet ezen osztónok nélkül. A lét a születés és növekedés, az elsorvadás és halál sorozatából áll és az emberi ész szinte képtelen arra, hogy ezt másképpen is elképzelje.

Azonban a Szentírás megtanít minket arra, hogy az elközelgő aranykorszakban születés és halál, valamint a növekedés és az elcsenevészedés régi kiegyenlítődése meg fog szűnni. Ezért nem is lesz többé szükség a szaporodásra. Egyelőre a gonosz hatalmak a nő átalakulását zavar, előidézésére használják fel. A nők bizonyára nem kevésbé, értékesek a férfiaknál. A rossz, amely a női jellem megváltozásával jár, csak egyik tünete a gonosz féktelen uralmának, amely — azonban csak rövid időre — a nagy nyomoruság alatt fog kezdődni.

A mai férfiak és nők, kik csak a multa való

visszapillantásból nyerik az emberi életre való felfogásukat, természetesen azt hiszik, hogy egy olyan világ, amelyben a férfi és nő közötti különbség megszűnt, hihjával van minden romantikának és minden életörömmel. Azonban mily csodálatos lehet majd a földön, mikor a körülöttünk lévő minden lény egyenlő képességekkel lesz felruházva!

Tökéletes megismerés, tökéletes tudás a tudomány és művészet minden terén. Menyire örül már ma is az ember, hogyha egy magához hasonló barátot talál, akivel szemtől-szembe az élet minden problémáját megvitathatja és tanulmányozhatja. Mi lesz majd a földön, hogyha minden ember eléri majd ezt az egyenranguságot és tökéletességet. Kétségtelenül lesznek majd olyan dolgok, amelyek bőséges kárpótlást nyújtanak majd úgy, hogy a mostani tökéletlen rend utáni minden vágyakozás el fog aludni: „Miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szive meg nem gondolt, amiket Isten készített az őt szeretőknek.“ — 1 Kor. 2:9.

L. R.

JÖVENDŐLÉSEK ÉS FELFEDEZÉSEK

NAGYON sok csodát, amelyek között élünk magától értetődőnek tekintenek sokan. Aminek oka, hogy az összes felfedezések és azoknak javított kiadásai egymásután lassan következtek be. De ha hirtelen egyszerre érett gyümölcsként potyogtak volna az ember ölébe, akkor mily nagy szenzációt váltottak volna ki?

Például, ha egy szép napon a ló vagy a teve helyén a kigyóhoz hasonló gyorsvonatot, melyben az ember kényelmesen olvashat, alhat vagy a vidéket nézheti, óránként 70—90 km. gyorsasággal látták volna a földön tova iramodni, ez mekkora meglepetést idézett volna elő.

Ha a mult időben láttak volna egy embert, aki a nehézkes törvényét legyőzve madár módjára száll fel a levegőbe és mindig gyorsabb repüléssel a fokozódó távolságban, végül elvész a szemhatárról, aki ugyszólván mint a sas száguld a magasba — ezen mennyire elsodálkoztak volna!

Ha látták volna a mi őseink, hogy a tükröző tengeren egy néhány ember milykép száll fel egy különös hajóra, amely a víz tükre alatt úgy surran tova, mint valami hal, vagy ha egy barátjuknak, egy közismert énekművésznek vagy zenekarnak hangjait egy az asztalon álló ládából kihangzani hallották volna, ha láttak volna egy embert egy töléséralaku esőven (telefonon) beszélni a messzetávolban tartozkodó barátjával úgy mintha szemtől-szemben beszélne, vagy ha látták volna egy csavar megcsavarintása által az egész helyiség milykép telik be sugárzó világossággal, vagy, hogy egy óriási hajóval, mely minden kényelmes

szorakoztató dologgal el van látva, rövid időn belül milykép lehet keresztül szelni a tengereket, a föld túlsó oldalára jutva el, akkor ezek és hasonló csodák azt a hitet ébresztették volna bennük, hogy a dolgok valamely természet feletti hazájába jutottak.

Valóban a mult idők vallásos írói nem tudtak elképzelni ily csodákat. És ezen dolgok mégis több ily jövendölésnek a beteljesülései. „Az ismeret fokozódott“. „Sokan utaznak ide-s tova“. „A szekerek (mozdonyok), „futkároznak az utcákon“. „Az ő (t. i. az éj idején világított mozdonyok) tekintetők olyanok, mint a fáklyák, mint a villámok suhannak tova“. (Dán. 12:4; Náhúm 2:3-4.) Hasonlóképp rohannak Ésaías 66:20 „gyors állatai“ szösz szerint mondva: „támolygó (vagy lendülő) kályhák, most mint Jeruzsálem felé haladó vonatok.“

Azonkívül a minden nemzetre reászakadt „nyomoruság idejének“ tanui vagyunk valamint a zsidókhoz visszatérni kezdő kegyelemnek és az ő atyáik hazájába való visszatérésüknek (Rom. 18:25). Ezek a teljesülő próféciák bizonyítják, hogy egy egészen ujszerű időszaknak a közelében vagyunk. Az okos emberek látják már, hogy a mai technikai csodák még csak gyermekkorukat élik. A közelben fekvő nagy csodákról máris beszélnek és nyugodtak lehetünk, hogy amikor ezen felfedezések mind az emberiség általános jólétére lesznek felhasználva, az eljövendő korszak minden tekintetben felülmulja mindazt, amit a mult képes volt felmutatni.

Az emberiség félelmében, ha reszket is az

elkövetkező dolgok várásában, a sokféle bálványok, ha ledöntve és ezer darabra zúzva is lesznek — mindazáltal látjuk, hogy felvirul a nap, melyen a nap sugára fog ragyogni és meg fogja áldani a nyögő milliókat — amiért is hadd harsogjuk esengő hangon ég és föld között: Oh jöjjön el a Te országod“.

Egy új világosságról szól egy londoni lap tudósítása. Egy új korszakról — a gummi korszakáról — vagy a zajtalan korszakról, melyet egy manchesteri vegyész felfedezése fog bevezetni.

S. J. Peachy ur, a manchesteri felsőbb technikai iskola tanára egy késő este, amikor magányosan dolgozott a laboratóriumában észrevette, hogy a gumi két közönséges gáz segítségével gyorsan és teljesen vulkánizálható, ami az eddigi eljárásoknál felmerült költségeknek csak nagyon kicsiny részébe kerül. Az egész eljárás oly egyszerű, hogy még egy tudatlan munkás is egy néhány órán belül megtanulhatja. Ezen felfedezést azóta nagy türelemmel tanulmányozták és a szakértők most elismerik, hogy a Peary féle módszer nagyszerűen felhasználható cipők, ruhák, utcakövezet, padlózat, butorhuzatok, házfedelek, stb. tárgyakkal. A valóságban az összes vízhatlan tárgyak gyártásában változás fog bekövetkezni, melyet ezen a téren majdnem forradalomnak lehetne minősíteni.

Valóban egy szívesen látott változás áll ebben előttünk, mert mi mindnyájan — különösen, ha egy nagy város zivajának kellős közepén élünk — így többé-kevésbé ismerjük az utca lármájától okozott idegsorvadás veszélyét. Az aranykorszak barátai mindig olyanok, akik az ilyen és ehhez hasonló felfedezéseket örömmel üdvözlnek, mivel remélik, hogy mihamar bekövetkezik egy oly idő, amelyben egy fenkölt, a helyes rend esodás nyugalma fog az egész földön uralkodni és egy sohasem remélt szépségében és virágpompájában díszlő csendes természet, mely segítségére lesz minden bölcs embernek, hogy fenköltebb hajlamait kiélégíthesse. A mi barátaink remélik, hogy egy bizonyos zajtalanság egy szükséges tartozéka lesz az emberiség lényének és életének az aranykorszakban minden kidomborodott jellem részére. A jelen zajosság, melyben az élet elsorvad, csupán az uralkodó tökéletlenség következménye.

Ésaiás vén próféta beszél a nyugalom egy idejéről — „Megtérve és megnyugodva megmaradhattak volna, esöndességben és reménységben erősségetek lett volna“. Továbbá: „Az igazság műve békesség lesz és az igazság gyümölcse nyugalom és biztonság mindörökké. Népem békesség hajlékában lakozik biztonság sátraiban“. És. 30: 15; És. 32: 17-18.

Most utóbb sokat halljuk emlegetni az új kor egy másik jelét — „a drótnélküli koncer-

tet a világon“. Ennek megértetése céljából a legjobb, ha az olasz Aldo Caruso kijelentését közöljük, akinek hangját Londonból Romában mintegy kilencszáz mérföld távolságban hallották. Ő mondotta: „Különös egy érzés beszélni olyan valakivel, aki majdnem ezer mérföldnyi távolságban van tőlünk — nem lévén az éthernél más kapcsolat köztünk. Én tudom, hogy azok az emberek nagyrésztben, akik hallgatnak, földieim. Köztük egynémelyik kedves barátom és magam elé képzelem az arcokat, hogy mily feszülten figyelnek a modern esoda sikerére. Az ő nyelvükön szólaltattam meg hangomat, mondván nekik, hogy én vagyok az a barátjuk, akit ismernek, hogy a hangomról ismerhetnek fel és felette örvendek, hogy beszélhetek velük. De választ nem kaphattam tőlük. A római drótnélküli táv. állomások nem eléggé erősek arra, hogy onnan ilykép továbbítsák a hangot. Az ő sorsuk ebben az, hogy ők velem szemben némák, én meg velük szemben süket maradhattam. Vajjon hallanak-e engem? Be kell vallanom nem éreztem teljes biztonságot mindaddig, amíg drótnélküli táviratot nem kaptam, hogy teljesen megértettek“.

Ez egy másik, a londoni székházban történt csodálatos dologra emlékeztet. Egynéhány parlamenti tag jelenlétében egy ezredes beszélgetett egynéhány léghajóssal, akik léghajóikkal több mérföldnyi távolságban nagy gyorsasággal repültek. A léghajósok hangját valamint egyiküknek az énekét is a jelenlevő urak, akik nagyon érdeklődtek a jelenség iránt — a legtisztábban hallották. Az adott és a vett tudósítások megbízhatóságának további megerősítése végett nevezett léghajósokat egy bizonyos helyre vacsorára invitálták meg, ahol ők meg is jelentek.

Mennyire csodálatos előtűnetei ezek az aranykorszaknak! Már a létre jöttük fölött is esodálkozunk és előre lehet látni, hogy amikor az összekötő pontok teljesen fel lesznek építve, az emberek ezer mérföldekről beszélhetnek egymással és megbízásokat közvetíthetnek. A távolságok az ehhez hasonló felfedezések által neveltségessé tótetnek.

A megihletődött biblia olvasó ily felfedezésekre és más próféciák teljesülésére való tekintettel, hogyan kételkedhetne abban, hogy valóban az aranykorszak virradatában élünk, melyet az Isten szava csodálatosan eesetel. A nép többsége vak ezen *nagy dolgokkal szemben*. Igazán — nemde előre ugyanaz a Dániel, aki Isten szerelmesének neveztetett, mondotta: „Az értelmesekek érteni fogják, de az istentelenek közül senkisé fogja érteni“. — Dán. 12: 10.

T. L. L.

A fentiekben egy a telefonhoz hasonló műszer segítségével az énekelt vagy monlott szavak továbbításáról van szó, mely egy központi van összekötve, melyben a hanghullámok a kellő megerősítés után drótnélküli uton minden irányban ki lesznek bocsátva, hogy a hallgatók aztán a mossa távolban felfogó készülékkel azt felfoghassák.

A NÉGY FŐTULAJDONSÁG

A MIBEN az élet megnyilvánul, mindent, de mindent e négy alaptulajdonság közül egyik vagy másik irányít. Ez a négy tulajdonság: *hatalom, bölcsesség, szeretet és igazság*. Az élet legalsóbb fokán csak az egyik található fel ezen tulajdonságok közül, a középfokon kettő vagy három, míg a lét legfelsőbb fokán mind a négy.

A hatalom hatása az élet minden megnyilvánulásánál fölfedezhető s az egyedüli, amely minden létfokon föllelhető. Például a fának meg van az a képessége (hatalma), hogy a maga neme szerinti magvat fejlessen ki, de a legkevésbé sincs érzéke a bölcsesség, igazság és szeretet iránt.

A növényvilág felett álló következő létfokon az alacsony állatfajok foglalnak helyet. Ezekben erő (hatalom) és bizonyos fokú bölcsesség is nyilatkozik meg. Például a halaknak hatalmuk van a fajszaporításra, egyben bölcsességet nyilvánítanak meg azon helyek kiválasztásánál, ahová tojásaikat lerakják. De miután lerakták tojásaikat, azután nagyon keveset, vagy egyáltalán semmi gondot nem fordítanak rájuk s ezzel arról tanuskodnak, hogy a szeretet és az igazság iránti érzékük hiányzik.

Az állatvilágban, ha a létfokokat fölfelé követjük, ugy azt találjuk, hogy minden magasabb létfokon többet és többet fedezhetünk fel az említett alaptulajdonságokból. A szeretet vagy a vonzalom a következő tulajdonság, melyet megnyilvánulni látunk. Ezt különösen kutyánál figyelhetjük meg. A kutya nemzőképes, okos (bölcsesség) és nagy szeretetről tesz tanúságot, amiut azt a gazdája iránti vonzalmából megfigyelhetjük. De nincs igazság iránti érzéke. Erkölcsi kötelezettséget nem érez és nem ismer. Talán nagyon dühös lehet és haraphat is, vagy a táp-

lálék keresése közben elrabolhat egy husdarabot anélkül, hogy tudná, hogy igazságtalanságot cselekedett, mert erkölcsi érzéke, azaz a jó és rossz megkülönböztetésére való képessége nincs.

Az összes jó vagy rossz tulajdonság, mely felett egy állat rendelkezhetik, a hatalom, szeretet és bölcsesség veleszületett folyományai s ezt néha ösztönnek nevezzük.

Ha az élet iskoláját tovább követjük, az emberhez jutunk s itt mind a négy alaptulajdonságot cselekvőleg látjuk működni. Az ember képes (hatalmas) a fajfentartásra, bölcsességgel és szeretettel van felruházva és az igazság iránti mély érzékkel bír.

Minélfogva azt látjuk, hogy az ember rendelkezik azon erkölcsi szabadsággal, hogy a legjobb tudása szerint használja fel képességeit, melyeket ezen négy főtulajdonság kormányoz. Ezen tulajdonságok a különböző személyeknél különbözőképpen hatékonyak. Némelyeknél azt látjuk, hogy a bölcsesség jobban kidomborodik, mint a szeretet, amely rafinált, ravasz cselekedetekhez vezethet. Másoknál ellenben a szeretet kiemelkedőbb, mint a bölcsesség, az ilyenek lehetnek jóságosak cselekedeteikben, de nem bölcsesek. Némelynél az igazság és a szeretet kisebb fokban jut kifejezésre, de annál nagyobb fölényben van a hatalom és a bölcsesség, amely összetétel igazságtalansághoz és iszonyatosághoz vezet. Ahol igazság és bölcsesség van fölényben, az olyan ember hajlandó az igazságot irgalmatlanul, szigorúan hajtani végre, ami rendesen nagy balgatagság.

Az ideális ember az, akiben ez a négy tulajdonság tökéletes egyensúlyban van *egymással* s ezen tulajdonságokkal összhangban cselekszik.

E. S. M.

HOGYAN LAKOTT JÓL 17 SZEMÉLY EGYETLEN PASZULYBÓL?

Nemrégben tizenhét személy evett jóllakásig egyetlenegy paszulyból. Ez a valóban csodálatos ünnepi lakoma egy amerikai jószággon volt rendezve és a mamut-paszulyt dr. Briant szolgáltatta, aki óriási termények fejlesztése terén végez kísérleteket a rádiummal. Amint erről egy amerikai lapból értesülünk, a legmeglepőbb eredményeket érte el a hüvelyesek nagy és gyors fejlődésében. Sikertült 23 font nehéz paszulyokat termelnie. Ezen paszuly-óriások hosszukásak és finom ízűek. Briant egy ily paszulyból rendezett egy három részre osztott lakomát. Minden paszuly-szemet másképp készítettek el és ez a háromféle főzet volt az étlap, melyen 17-en vettek részt, akik mindnyájan jól laktak.

Hasonlóan nagy eredményeket ért el más terményekkel. A káposztát 18 láb terjedel-

művé növelte; almákat, mint valami nagy futball-labdákat. A tökök oly óriásiak lettek, hogy egy rendes ajtón nem fértek be. Ez csak egy néhány példa a növényvilágból, melyet az amerikai az ő varázskertjében a mindenható rádiummal hozott létre.

És még mindig vannak emberek, akik kétségbe vonják, hogy az aranykorban az emberiség részére lesz-e elegendő táplálék és hely? Ez a tény, hogy a konyha- és gyümölcs-kertészetben már mostan jelentkeznek ily csodás sikerek, nem egy új bizonyítéka-e annak, hogy már az aranykor virradásában élünk?

Az „Aranykorszak” szerkesztőségéhez a csoda-buza termelésről is érkeztek nagyérdeklőségű jelentések, melyet egy következő számban fogunk közölni.

ISTEN HÁRFÁJA

Isten igéje ama hárfa, mely sokáig nem volt felhangolva és az emberek csak összhangtalan zenéjét hallhatták, Most, hogy hurja Mózesből Jánosig fel lett hangolva, mily lélekemelő édes melódiát ad.

Mi lehetne hát léleknevesítőbb mint a törvény és próféták összhangzó tanúságára gondolni: Jézusnak és apostolainak szavai alapján Istennek az emberiségre vonatkozó szándékairól tudakozódni. Ebben a könyvben Ön megtalálja a Bibliának, idő — és sorrendben elrendezett anyagát a tiz hurról a Biblia tiz legfontosabb igazságairól.

MEGRENDELÉST ELFOGAD

„AZ ÉLET“

hirdetés- és kiadóhivatali vállalat
Cluj-Kolozsvár, Str. Filipescu 10.
340 oldalra terjed

ÁRA 30 LEI.

